

Migrationsverkets författningssamling

Ansvarig utgivare: Susanna Hermansson, Migrationsverket, 601 70 Norrköping

ISSN 1650-2515

Migrationsverkets föreskrifter om mottagande av asylsökande m.m.

MIGRFS
2003:10

Utkom från trycket
den 19 december 2003

beslutade den 12 december 2003.

Med stöd av 12 § förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl. föreskriver Migrationsverket följande.

Till ledning för tillämpningen av föreskrifterna utfärdar Migrationsverket vidare allmänna råd som införs efter respektive paragraf.

Definitioner

1 § Vid tillämpningen av 4 § förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl. ska med familj avses personer som är nära anhöriga och som har hushållsgemenskap.

Vid tillämpningen av 6 § samma förordning avses med

- ensamstående: en person över 18 år som svarar för eget hushåll, eller som är ensamstående förälder med barn
- sammanboende: personer som delar hushåll
- barn: person under 18 år som ingår i en ensamståendes eller sammanboendes hushåll eller som bor på särskilt anordnade grupphem eller motsvarande inrättning.

Allmänna råd till 1 §

Sammanboende är alla personer som delar hushåll. Några krav på äktenskap, äktenskapsliknande förhållanden eller släktskap ställs inte. Avgörande är istället den hushållsgemenskap som därvid råder. När så är fallet kan ibland vara svårt att fastställa. I praktiken måste det avgöras från fall till fall.

Med den definition som här lämnas och med beaktande av att dagersättningen utgår med samma belopp till sammanboende och hemmavarande vuxna finns ingen anledning till särreglering av de hemmavarande vuxna. En annan sak är att varje vuxen person har rätt att själv söka och uppbära dagersättningen.

Barn som kommer till Sverige utan egen vårdnadshavare får jämföras med vuxna när det gäller frågan om att bestämma dagersättnings storlek; se allmänna råd till 3 och 4 §§.

Registrering vid mottagningsenhet (förläggning)

2 § En utlännings ska registreras vid den mottagningsenhet där han anvisats plats. Vill han/hon inte utnyttja anvisad plats ska han/hon registreras vid den mottagningsenhet som ligger närmast den ort han/hon bor eller vid den

mottagningsenhet som bäst kan tillgodose hans/hennes rättigheter och skyldigheter enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl. Barn som föds i Sverige ska inregistreras den dag det föds, om barnet ansöker om asyl.

Avregistrering ska ske när rätten till bistånd upphör.

Allmänna råd till 2 §

När registrering ska ske och omregistrering mellan olika kategorier

Asylsökande och utlänningar som beviljats tidsbegränsade uppehållstillstånd med stöd av 2 a kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (1989:529) ska registreras vid en mottagningsenhet. På grund av registreringens betydelse för ansvarsfördelningen mellan stat, kommun och landsting är det av vikt att registreringen rätt speglar hela den tid som en person utgör asylsökande. Inregistreringen sker sålunda i samband med att utlänningen söker asyl eller efter det att han beviljats tidsbegränsat uppehållstillstånd; se 3 § lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. I de fall Migrationsverket - p.g.a. gällande öppettider eller liknande skäl - formellt inte kan ta emot en asylsökande då den första gången aktualiseras vid verket bör som datum för inregistrering likväl anges den dag då asylsökanden och behovet av bistånd aktualiseras.

Det händer också att en utlänning åberopar skäl för asyl först efter att han eller hon vistats i Sverige en tid. En fråga som då infinner sig är i vilken mån omregistrering mellan de olika punkterna i 1 § första stycket lagen om mottagande av asylsökande m.fl. bör ske. Till vilken kategori man hänförs har onekligen stor betydelse. Om t.ex. en person som sökt uppehållstillstånd p.g.a. anknytning (1 § första stycket 3 lagen om mottagande av asylsökande m.fl.) omregistreras till asylsökande (1 § första stycket 1 lagen om mottagande av asylsökande m.fl.) övergår ansvaret för dennes bistånd från kommunen till Migrationsverket. Personen ifråga får vidare ofta rätt till bostadsersättning, staten ersätter dennes akutsjukvård samt utbetalar schablonersättning om han/hon så småningom mottages i en kommun (10-13 §§ och förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktningmottagande m.m., samt förordningen (1996:1357) om statlig ersättning för hälso- och sjukvårdsersättning till asylsökande).

Med dessa rättsverkningar i beaktande framstår det som uppenbart att omregistreringar bör göras under vistelsen i Sverige. I vilken omfattning det bör ske är dock svårare att närmare ange. En ständig samstämmighet mellan registreringen i lagen om mottagande av asylsökande m.fl. och skälen i ansökan om uppehållstillstånd vartefter dessa utvecklas i ärende hos Migrationsverket, Utlänningsnämnden och i en ny ansökan till Utlänningsnämnden är svårt att upprätthålla. Särskilt bör dock den som söker asyl samt en person som beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 2 a kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen ges de rättigheter de ska ha enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl. och förordningen om statlig ersättning för flyktningmottagande m.m. Detta förutsätter en omregistrering. Kan den nya registreringen förväntas bli mycket kortvarig eller framstår den på annat sätt som en onödig administrativ åtgärd bör den dock inte göras. Åberopas t.ex. asylskäl av en person, som tidigare endast åberopat anknytningskäl, först i en ny ansökan till Utlänningsnämnden bör omregistrering endast ske när det av särskilda skäl får anses påkallat.

Registrering vid Migrationsverket bör inte heller ske av personer som söker asyl när de får sina permanenta uppehållstillstånd återkallade om de dessförinnan mottagits i en kommun och kommunen fått schablonersättning för mottagandet enligt 10-13 §§ förordningen om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. Situationer som medför att schablonersättningen kan komma att utbetalas för en och samma person vid fler än ett tillfälle måste undvikas. Registrering bör dock ske om den nya asylansökan grundar sig på en förnyad vistelse i hemlandet och i vissa fall i tredje land.

Motsvarande problem uppstår när tidsbegränsade uppehållstillstånd upphör att gälla. Handlar det om ett sådant med stöd av 2 a kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen d.v.s. vid tillfälligt behov av skydd har bistånd enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl. normalt utgått under hela den tid uppehållstillståndet gällt och någon anledning att ändra detta p.g.a. att den bestämda tiden utgått finns inte. Motsvarande bör gälla i de fall uppehållstillstånd tidsbegränsats på grund av vandelsanmärkningar och någon kommunplacering av någon anledning inte gjorts. Har en sådan person emellertid kommunplacerats och schablonersättning utbetalts bör han inte återigen registreras vid en mottagningsenhet utan hans biståndsbehov får tillgodoses genom socialtjänstlagen.

Ytterligare en situation av intresse är när ett avvisningsbeslut preskriberats enligt 8 kap. 15 § utlänningslagen. Även om något ärende om uppehållstillstånd då inte längre finns vid verket bör dessa personer omfattas av lagen om mottagande av asylsökande m.fl.

Dagersättning

3 § Vid avgörande av frågan om utlänningsens rätt till dagersättning ska hänsyn tas till alla kontanter, banktillgodohavanden och andra tillgångar som kan omvandlas till likvida medel.

Får utlänningsen fri mat vid mottagningsenheten minskas dagersättningen i motsvarande mån. Full dagersättning ska dock utgå om utlänningsen tillfälligt vistas utanför mottagningsenheten och denna bortovaro är föranledd av besök hos utlänningsens offentliga biträde eller av andra särskilda skäl. Detsamma gäller om utlänningsen av medicinska eller religiösa skäl eller av annan synnerlig anledning inte kan utnyttja den fria maten.

4 § Dagersättningen ska utbetalas förskottsvis per månad. Utbetalningen får dock avse kortare tider när

- ansökan om dagersättning just lämnats in
- rätten till dagersättningen beräknas upphöra under tiden fram till nästa betalning,
- utlänningsen har svårt att sköta sin ekonomi,
- det annars finns särskilda skäl för utbetalning under månaden

Allmänna råd till 3 och 4 §§

Allmänt om behovsprövningen och sparad dagersättning

Dagersättning ska endast utbetalas till utlänningsen som saknar egna medel. Har

eller får utlännningen tillgång till kontanter, banktillgodohavanden eller andra tillgångar som kan omvandlas till likvida medel ska han/hon i första hand använda dessa för sin försörjning.

Varifrån medlen kommer eller vad de ska användas till har i princip ingen betydelse. Till exempel kan utbetalning av ett skadestånd för sveda och värk medföra att utlännningen inte anses ha behov av dagersättning. Skadestånd till den del som inte utgör ersättning för extra kostnader för vård och behandling ska räknas som inkomst vid prövningen i ett ärende om dagersättning.

Undantag måste emellertid göras för eventuellt sparad dagersättning och de varor den omsatts i. Har utlännningen lyckats spara en summa pengar bör således inte dagersättningen dras in med hänvisning till att han/hon i första hand ska leva på dessa medel. Däremot ska man ta hänsyn till sparad dagersättning vid prövningen av behov av särskilt bidrag.

Närmare om behovsprövningen av dagersättning till vuxna

En utlännning som saknar "egna medel" har enligt 17 § lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. rätt till dagersättning. Av lagens ordalydelse framgår alltså att man vid behovsprövning endast ska ta hänsyn till den enskildes ekonomiska situation, d.v.s. egen inkomst och egna tillgångar. Behovsprövningen är alltså mer begränsad än den som gäller för bistånd enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (2001:453), där det anges att "den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få sina behov tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd)".

Dagersättning enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl. är en form av bistånd som kräver motprestation från utlänningsens sida. Av sanktionsbestämmelserna i 10 § lagen om mottagande av asylsökande m.fl. framgår vilka krav på motprestationer det är fråga om: dels ska utlännningen delta i sådan sysselsättning som avses i 4 § samma lag dels ska han/hon hålla sig tillgänglig för att underlätta utredningen i ärendet om uppehållstillstånd, dels ska han/hon medverka till åtgärder som är nödvändiga för att ett beslut om avvisning eller utvisning ska kunna verkställas.

Sanktionsbestämmelserna om nedsättning av det ekonomiska biståndet är ett verktyg som handläggande myndighet kan använda för att förmå den enskilde utlännningen att utföra ovan nämnda motprestationer.

Till följd av dagersättningens individuella karaktär kan man således inte vid prövningen av den enskildes behov av dagersättning inräkna make/makas eller sambos egna medel eller tillgångar.

Närmare om behovsprövningen av dagersättning till barn i familj

Barn saknar vanligtvis egna medel och är normalt hänvisade till sina föräldrar för sin försörjning. Dagersättning till barn har inte samma individuella karaktär som dagersättning till vuxna, eftersom bestämmelserna om nedsättning i 10 § lagen om mottagande av asylsökande m.fl. - med undantag för ensamma barn som fyllt 16 år - inte gäller för ekonomiskt bistånd till barn under 18 år. Dagersättningen till barn är med andra ord inte beroende av någon motprestation från barnets sida. Vidare är dagersättning till barn inte avsedd att vara ett

barnbidrag. Vid avgörande av frågan om barns rätt till dagersättning bör därför hänsyn även tas till föräldrarnas inkomster och tillgångar.

Dagersättning till ensamkommande barn

Barn som kommer till Sverige utan egen vårdnadshavare bör beviljas dagersättning som ensamstående eller som sammanboende om hushållsgemenskap med annan person föreligger.

Reducering av dagersättning

Dagersättningen reduceras med den andel som enligt 6 § förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m. fl. motsvarar mathållningen om utlänningsen får sitt behov av mat tillgodosett på annat sätt, som till exempel vid sjukhusvistelse.

Förlust av dagersättning

I princip beviljas aldrig hjälp för samma sak två gånger. Den som fått dagersättning för viss period måste alltså förutsättas kunna klara sig perioden ut, varför något tillskott i slutet av perioden normalt inte ska komma ifråga. Om dagersättningen förkommit på grund av inbrott eller genom förlust av plånbok eller uppstår på annat sätt en nödsituation där det tydligt framgår att utlänningsen inte klarar sina primära behov fram till nästa utbetalning bör emellertid någon hjälp ges. Kan inte detta behov tillgodoses genom att mat serveras vid mottagningsenheten eller att utlänningsen hänvisas till en enhet som tillhandahåller fri kost kan ett tillägg till tidigare beviljad dagersättning lämnas. Detta bör i så fall endast avse den andel som enligt 6 § förordningen om mottagande av asylsökande m. fl. motsvarar mathållningen i dagersättningen.

Tillämpningen förutsätts vara restriktiv. Polisanmälan av förlusten måste regelmässigt ha gjorts och en noggrann behovsprövning ska göras i varje enskilt fall. Prövningen inriktas framför allt på att berörda barn får sina behov av mat tillgodosett.

Särskilt bidrag ska inte användas i dessa situationer. Sådana bidrag ges inte för de behov som dagersättningen normalt ska täcka. Dagersättningen lämnas inte heller som förskott på nästkommande utbetalning av dagersättning. Dagersättningen utgår redan i förskott och kan inte förenas med ytterligare tillskott.

Beviljande av lån som sedermera avbetalas i samband med utbetalning av dagersättning bör inte heller förekomma. Ett sådant lån blir i praktiken ett förskott på kommande utbetalningar. Man inför även därmed ett krav på återbetalning av bistånd som saknar stöd i lagen om mottagande av asylsökande m. fl. Lån liksom krav på återbetalning av dagersättning får inte förekomma.

Utbetalning av dagersättning

För personer som har svårt att handskas med sin ekonomi kan det bli aktuellt att betala ut dagersättning för kortare perioder än en månad.

Bostadsersättning

5 § Bostadsersättning utgår vid behov. Ersättning ska utgå helt eller delvis om utlänningen eller dennes make/maka eller sambo, som ingår i någon av de personkretsar som avses i 1 § första stycket 1 eller 2 lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., inte har inkomst av förvärvsarbete, annan inkomst eller egna tillgångar.

Bostadsersättningen ska utbetalas förskottsvis per månad. Utbetalningen får dock avse kortare tider när

- ansökan om bostadsersättning just lämnats in
- rätten till bostadsersättning beräknas upphöra under tiden fram till nästa utbetalning,
- det annars finns särskilda skäl för utbetalning under månaden.

Särskilt bidrag

6 § Särskilt bidrag kan utgå utöver dagersättningen för angelägna behov.

Utlänning som vistats här lång tid och som beviljats permanent uppehållstillstånd men avvaktar plats i en kommun på en förläggning får tilldelas särskilt bidrag i större utsträckning än annan utlänning.

Allmänna råd till 6 §

Två behovsprövningar: Behov av varan/tjänsten? Behov av stöd?

En individuell prövning skall göras av varje ansökan. Såväl utlänningens behov av varan eller tjänsten som hans behov av särskilda medel därtill vid sidan av dagersättningen skall prövas. Utlänningens ekonomiska situation utreds på nytt i samband med ansökan om särskilt bidrag. Om det vid prövningen av ansökan framgår att utlänningen inte har ett mycket starkt behov av det särskilda bidraget får ansökan inte beviljas. Avser den ett mindre belopp och det är fråga om en engångsutgift kan behovet inte anses som mycket starkt. Även om kostnaden rör vinterkläder, glasögon eller någon annan av de särskilt uppräknade kostnaderna som det särskilda bidraget får avse enligt 7 § förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl., görs en prövning av utlänningens möjligheter att själv stå för kostnaden. Den restriktiva tillämpningen som är avsedd för det särskilda bidraget innebär alltså att uppräknningen i 5 § förordningen om mottagande av asylsökande m.fl. av vilka kostnader dagersättningen skall täcka inte får tolkas bokstavligt. Rent allmänt bör alltså särskilt bidrag inte utgå för små utgifter av engångskaraktär. Innehav av bil eller andra dyra kapitalvaror gör i normalfallet att behovet av särskilt bidrag inte är tillräckligt starkt, dvs. bidraget vägras. Något allmänt grundavdrag görs dock inte regelmässigt; är utgiften så stor att utlänningen bedöms behöva bidrag för den, bör några avdrag motsvarande vad utlänningen själv kunnat betala (självrisk eller dylikt) normalt inte göras från bidraget.

Särskilt bidrag till ensamkommande barn

Det finns avgörande skillnader mellan ensamkommande barns behov av särskilt bidrag och övriga asylsökande m.fl., på grund av att de ensamma barnen

befinner sig i en mycket utsatt situation. De ensamma barnen saknar vuxenstöd (med undantag för en god man), och kan därför ha större behov av kostnadskrävande insatser som är nödvändiga för en dräglig livsföring än barn i en familj som ansöker om asyl eller uppehållstillstånd av andra skäl.

Tillståndssökande utlänningars sjukvårdskostnader

De skäl som ligger bakom principen om statligt kostnadsansvar för sjukvård till utlänningar som avses i 1 § första stycket 1 och 2 lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. gäller inte fullt ut för andra tillståndssökande. För den senare gruppen ligger det primära kostnadsansvaret hos den enskilde. Avsikten med denna ordning är att motverka att utlänningar söker sig hit i huvudsakligt syfte att få vård. Som en konsekvens av detta har utlänningar som avses i 1 § första stycket 3 lagen om mottagande av asylsökande m.fl. inte rätt till särskilt bidrag för sjukvårdskostnader.

Särskilt bidrag när dagersättningen satts ned helt

De utlänningar vars dagersättning satts ned helt med stöd av 10 § andra stycket lagen om mottagande av asylsökande m.fl., får beviljas särskilt bidrag för sådana kostnader dagersättningen ska täcka enligt 5 § förordningen om mottagande av asylsökande m.fl., om de är nödvändiga för en dräglig livsföring och om sådana förnödenheter inte tillhandahålles på annat sätt.

Ersättning för kost och logi till Migrationsverket

7 § Utlänning som har egen inkomst eller egna tillgångar ska enligt 15 § lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. ersätta Migrationsverket för förekommande logi och kost. Om behållningen av inkomsterna eller de egna tillgångarna överstiger vad dagersättningen ger ska följande belopp lämnas av utlänningen:

1. För logi i form av lägenhet ska betalas ett belopp motsvarande ordinarie hyra. Kan någon hyra inte bestämmas, utgår ersättningen för boendet med 20 kr per dag och person som bor i lägenheten.

2. För annat logi betalas 15 kr per dygn och person.

3. För fri mat betalas av

Ensamstående	47 kr/dag
Sammanboende	42 kr/dag
Barn 0-3 år	25 kr/dag
Barn 4-10 år	31 kr/dag
Barn 11-17 år	38 kr/dag
Hemmavarande vuxen	42 kr/dag

Understiger behållningen vad dagersättningen i motsvarande fall hade gett eller om särskilda skäl föreligger får beloppen jämkas.

8 § Medel som utgörs av sparad dagersättning för de mera långsiktiga behov som detta är avsett för ska inte föranleda några ersättningskrav. Motsvarande gäller tillgångar av mindre värde.

MIGRFS 2003:10

Detta föreskrifter träder i kraft 1 januari 2004. Samtidigt skall Statens invandrarverks föreskrifter (SIVFS 1994:11) om mottagande av asylsökande m.fl. upphöra att gälla.

MIGRATIONSVERKET

LARSPÅHLSSON

Clas Lind